

Bruxelles, 27.7.2023
COM(2023) 464 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE CONSILIU ȘI PARLAMENTUL EUROPEAN

**Al 34-lea raport anual privind protejarea intereselor financiare ale Uniunii Europene –
Combaterea fraudei – 2022**

{SWD(2023) 272 final} - {SWD(2023) 273 final} - {SWD(2023) 274 final} -
{SWD(2023) 275 final} - {SWD(2023) 276 final}

Cuprins

1.	Introducere	5
2.	Axarea pe măsuri-cheie la nivelul UE	5
2.1.	Regulamentul financiar reformat	6
2.2.	Punerea în aplicare a planurilor naționale de redresare și reziliență	7
2.3.	Transpunerea Directivei PIF – situația actuală	7
2.4.	Revizuirea planului de acțiune care însoțește strategia antifraudă a Comisiei	8
2.5.	Programul Uniunii de luptă antifraudă.....	8
2.6.	Programele UE în domeniul vamal și în cel fiscal	9
2.6.1.	Programul Fiscalis.....	9
2.6.2.	Programul „Vamă”	9
2.6.3.	Instrumentul de sprijin financiar pentru echipamente de control vamal	9
2.7.	Rezoluția Parlamentului European referitoare la Raportul PIF din 2021	10
2.8.	Alte inițiative	11
2.8.1.	Clauze antifraudă în acordurile internaționale	11
2.8.2.	Al doilea plan de acțiune pentru combaterea comerțului ilicit cu tutun	11
2.8.3.	Combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului	11
3.	Măsuri adoptate de statele membre pentru protejarea intereselor financiare ale UE	11
3.1.	Strategiile naționale antifraudă	11
3.2.	Măsuri antifraudă adoptate la nivel național	12
3.3.	Punerea în aplicare a recomandărilor Comisiei din 2021 adresate statelor membre	16
4.	Combaterea neregulilor, a fraudei, a corupției și a conflictelor de interese care afectează bugetul UE	17
4.1.	Prezentare generală	17
4.1.1.	Investigațiile efectuate de OLAF	18
4.1.2.	Investigațiile efectuate de EPPO	18
4.2.	Venituri – Resurse proprii tradiționale.....	18
4.3.	Cheltuieli.....	20
4.3.1.	Agricultură	20
4.3.2.	Politica de coeziune	22
4.3.3.	Alte domenii bugetare.....	23
4.4.	Criminalitate organizată, corupție și conflicte de interese	23
5.	Concluzii și recomandări	25
5.1.	Înțelegerea fraudei pentru o combatere mai eficientă a acesteia	25
5.2.	Inovarea în lupta împotriva fraudei: argumente în favoarea digitalizării	26
5.3.	Consolidarea guvernanței antifraudă	26

SINTEZĂ

În conformitate cu obligația prevăzută la articolul 325 alineatul (5) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), Comisia, în cooperare cu statele membre, prezintă anual Parlamentului European (PE) și Consiliului un raport privind măsurile adoptate pentru punerea în aplicare a acestui articol (cunoscut sub denumirea de „raportul PIF”). Pe baza acestui raport, Parlamentul European adoptă propunerea sa anuală de rezoluție referitoare la protejarea intereselor financiare ale UE și la combaterea fraudei.

Raportul PIF din 2022 evidențiază măsuri la nivelul UE și la nivel național menite să consolideze protecția intereselor financiare ale Uniunii.

În prezent, punerea în aplicare a planurilor naționale de redresare și reziliență este în plină desfășurare, iar Comisia a întreprins mai multe acțiuni pentru a se asigura că acestea sunt puse în aplicare în mod corect. În special, sunt în desfășurare audituri de sistem axate pe protecția intereselor financiare ale UE, evidențiind bunele practici și identificând punctele slabe care trebuie corectate.

Programul Uniunii de luptă antifraudă se află în al doilea an de punere în aplicare, finanțând inițiative în întreaga Uniune pentru a consolida lupta împotriva fraudei și sprijinind întreținerea și dezvoltarea de instrumente informatice care să sprijine asistența administrativă în domeniul vamal și raportarea neregulilor.

Propunerea de reformare a Regulamentului financiar se axează pe creșterea transparenței în utilizarea fondurilor UE și pe consolidarea digitalizării în lupta împotriva fraudei care le afectează. Digitalizarea luptei împotriva fraudei este, de asemenea, unul dintre punctele centrale ale revizuirii planului de acțiune care însoțește strategia antifraudă a Comisiei lansată în 2022.

Statele membre au adoptat măsuri de remediere în urma procedurilor de constatare a neîndeplinirii obligațiilor inițiate de Comisie în legătură cu transpunerea incorectă a Directivei PIF. Se preconizează că majoritatea acestor acțiuni vor fi finalizate în lunile următoare.

24 de state membre dispun de o strategie pentru a spori protecția intereselor financiare ale UE sau sunt în curs de finalizare a unei astfel de strategii. Aceste strategii variază în ceea ce privește sfera de cuprindere și orientarea, dar cea mai comună abordare este adoptarea unei strategii naționale antifraudă (SNAF).

De asemenea, statele membre au urmat în mare măsură recomandările Comisiei de a consolida analiza riscurilor și de a spori digitalizarea în combaterea fraudei.

În ceea ce privește investigațiile privind fraudă, corupția, conflictele de interese și alte nereguli care afectează interesele financiare ale UE, Oficiul European de Luptă Antifraudă și Parchetul European joacă un rol semnificativ în arhitectura globală antifraudă a UE. Numărul neregulilor, de natură frauduloasă și nefrauduloasă, raportate de statele membre în domeniul vamal și în gestiunea partajată a înregistrat o ușoară creștere în comparație cu cel din 2021, în timp ce impactul lor financiar a scăzut. Raportul evidențiază principalele domenii de risc în ceea ce privește vama, agricultura și politica de coeziune, pe baza analizei acestor date.

Detectarea și raportarea suspiciunilor de fraudă pot fi îmbunătățite în continuare în mod semnificativ, la fel ca și urmărirea acestora. Există încă diferențe notabile între statele membre. Statele membre cu o incidență scăzută a fraudelor ar trebui să investească în analiza riscului de fraudă pentru a evalua în ce măsură nivelul scăzut de detectare este cauzat de un nivel real scăzut al fraudelor sau de deficiențe sistemice în sistemele de detectare sau de raportare.

Digitalizarea luptei împotriva fraudei trebuie să se afle în centrul strategiilor antifraudă. Aceasta reprezintă atât o resursă, cât și o amenințare, întrucât autorii fraudelor utilizează și exploatează din ce în ce mai mult noile tehnologii pentru a comite infracțiuni. Statele membre ar trebui să se asigure că digitalizarea luptei împotriva fraudei face parte din strategia lor națională antifraudă.

Comisia își reiterează recomandările adresate statelor membre de a adopta o strategie națională antifraudă, în cazul în care nu au făcut încă acest lucru.

LISTĂ DE ABREVIERI

AFCOS	Serviciul de coordonare antifraudă
AFIS	Sistemul de informații antifraudă
FAMI	Fondul pentru azil, migrație și integrare
CSB	Combaterea spălării banilor
IOO	Informații de origine obligatorii
SAFC	Strategia antifraudă a Comisiei
PAC	Politica agricolă comună
IECV	Instrumentul de sprijin financiar pentru echipamente de control vamal
CRMS	Sistemul comun de gestionare a riscurilor în domeniul vamal
EDES	Sistemul de detectare timpurie și de excludere
PE	Parlamentul European
EPPO	Parchetul European
Fondurile	
ESI	Fondurile structurale și de investiții europene
UE	Uniunea Europeană
FEAD	Fondul de ajutor european destinat celor mai defavorizate persoane
RF	Regulamentul financiar
PIB	Produsul intern brut
IMS	Sistemul de gestionare a neregulilor
IPA	Instrumentul de asistență pentru preaderare
OVC	Operațiune vamală comună
AAR	Asistența administrativă reciprocă
CFM	Cadrul financiar multianual
SNAF	Strategiile naționale antifraudă
OLAF	Oficiul European de Luptă Antifraudă
PIF	Protejarea intereselor financiare
MRR	Mecanismul de redresare și reziliență
CDTI	Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare
TEN	Rețeaua transeuropeană
TFUE	Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene
RPT	Resurse proprii tradiționale
UAFP	Programul Uniunii de luptă antifraudă
TVA	Taxa pe valoarea adăugată

1. INTRODUCERE

Bugetul UE pentru 2022 se ridică la aproximativ 170,6 miliarde EUR, reprezentând aproximativ 1 % din produsul intern brut (PIB) al UE. Cadrul financiar multianual 2021-2027 se ridică la 1 074,3 miliarde EUR. Resursele suplimentare provin din Next Generation EU, pachetul UE de redresare economică post-COVID, care prevede cheltuirea a 750 de miliarde EUR între 2021 și 2026.

Cu ajutorul acestor resurse, UE își finanțează politicile și își promovează obiectivele și valorile.

Statele membre ale UE gestionează cea mai mare parte a cheltuielilor UE și colectează resurse proprii tradiționale (RPT), în principal taxe vamale.

În conformitate cu [articolul 325](#) din Tratatul privind funcționarea UE (TFUE), UE și statele sale membre combat fraudă și orice alte activități ilegale care aduc atingere intereselor financiare ale UE¹. În conformitate cu articolul 325 alineatul (5) din TFUE, Comisia, în cooperare cu statele membre, prezintă anual Parlamentului European (PE) și Consiliului un raport privind măsurile adoptate pentru punerea în aplicare a acestui articol. Prezentul raport, cunoscut și sub denumirea de raportul PIF (protecția intereselor financiare ale UE), îndeplinește această obligație pentru 2022. Acesta este însoțit de cinci documente de lucru².

Caseta 1: Abordarea metodologică

Toate definițiile aplicabile sunt indicate în casetele 1, 2 și 3 din [Raportul PIF 2021](#).

Raportul PIF din 2022 se axează pe inițiative-cheie la nivelul UE și la nivel național. Versiunea digitală oferă informații suplimentare prin intermediul hiperlinkurilor și al conținutului suplimentar integrat.

Secțiunea 2 din raport se axează pe măsuri la nivelul UE, în timp ce secțiunea 3 se referă la măsurile adoptate la nivel național. Secțiunea 4 prezintă datele și principalele constatări analitice privind combaterea fraudei, a corupției, a conflictelor de interese și a altor nereguli care afectează bugetul UE. Secțiunea 5 încheie raportul cu concluzii și recomandări.

2. AXAREA PE MĂSURI-CHEIE LA NIVELUL UE

Această secțiune a raportului se axează pe principalele evoluții privind inițiativele politice și legislative cheie la nivelul UE pentru protejarea intereselor financiare ale Uniunii. Aceasta nu este o listă exhaustivă.

---

¹ Articolul 310 alineatul (6) din TFUE.

² Prezentul raport PIF este însoțit de cinci documente de lucru ale serviciilor Comisiei:

- a) Evaluarea statistică a neregulilor raportate cu privire la resursele proprii, resursele naturale, politica de coeziune, asistența pentru preaderare și cheltuielile directe în 2022;
- b) Măsuri adoptate de statele membre pentru protejarea intereselor financiare ale UE în 2022;
- c) Acțiuni întreprinse în urma recomandărilor din raportul Comisiei privind protejarea intereselor financiare ale Uniunii Europene – Combaterea fraudei – 2021;
- d) Punerea în aplicare a Programului european de luptă antifraudă – 2022;
- e) Sistemul de detectare timpurie și de excludere (EDES) – Grupul menționat la articolul 143 din Regulamentul financiar.

2.1. Regulamentul financiar reformat

Principalul motiv pentru revizuirea Regulamentului financiar (RF)³ este alinierea acestuia la pachetul privind cadrul financiar multianual (CFM), asigurându-se că toate normele financiare generale sunt incluse într-un cadru de reglementare unic, oferind astfel o mai mare securitate juridică pentru instituțiile UE și destinatarii fondurilor. În ceea ce privește protecția intereselor financiare ale UE, prin modificarea specifică a RF, Comisia intenționează să îmbunătățească în continuare: (i) modul în care sunt furnizate publicului informațiile cu privire la modul în care este utilizat bugetul UE și la beneficiarii de finanțare din partea UE; și (ii) protecția bugetului UE împotriva neregulilor, a fraudei, a corupției și a conflictelor de interese.

În ceea ce privește primul obiectiv, propunerea impune statelor membre și altor organisme care execută bugetul UE, sub toate formele de gestiune, să furnizeze Comisiei, o dată pe an, informații cu privire la destinatarii fondurilor UE, inclusiv cu privire la identificatorii unici ai acestora în cazul persoanelor juridice. Comisia va completa aceste informații cu informațiile disponibile cu privire la gestiunea directă și va fi responsabilă de consolidarea, centralizarea și publicarea informațiilor într-o bază de date pe un site web unic, o versiune îmbunătățită a **sistemului de transparență financiară**, care să acopere toate formele de gestiune. Drepturile beneficiarilor în ceea ce privește viața lor privată și datele cu caracter personal vor fi, în continuare, protejate⁴.

Al doilea obiectiv va fi realizat în trei moduri. În primul rând, Comisia propune ca **utilizarea unui sistem informatic unic integrat** pentru extragerea datelor și evaluarea riscurilor să devină **obligatorie**. În al doilea rând, Comisia propune, de asemenea, **extinderea domeniului de aplicare și a eficacității sistemului de detectare timpurie și de excludere (EDES)**⁵, consolidându-l printr-o mai bună direcționare a aplicării sale către fondurile care fac obiectul gestiunii partajate și al gestiunii directe (de exemplu, în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență). Comisia propune, de asemenea, să se permită excluderea entităților afiliate și/sau a beneficiarilor reali ai unei entități primare excluse de la participarea la licitații pentru contracte de achiziții publice și, în cele din urmă, de la obținerea de fonduri UE. Refuzul de a coopera în cadrul investigațiilor, verificărilor sau auditurilor efectuate de un ordonator de credite, de Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF), de Parchetul European (EPPO) sau de Curtea de Conturi, precum și incitarea la ură sau la discriminare sunt adăugate ca motive de excludere. În al treilea rând, modificările propuse ale Regulamentului financiar, în cazul în care vor fi aprobate de colegiitori, **vor spori eficiența și calitatea controalelor și a auditurilor cu ajutorul digitalizării și al tehnologiilor emergente**, cum ar fi învățarea automată, automatizarea proceselor robotizate și inteligența artificială. Digitalizarea luptei împotriva fraudei este, de asemenea, un aspect care urmează să fie abordat în cadrul revizuirii planului de acțiune care însoțește strategia antifraudă a Comisiei (SAFC), întreprinsă în 2023⁶.

---

³ COM(2022) 223 final din 16.5.2022.

⁴ În conformitate cu Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor) (JO L 119, 4.5.2016, p. 1) și cu Regulamentul (UE) 2018/1725 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 octombrie 2018 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal de către instituțiile, organele, oficiile și agențiile Uniunii și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 45/2001 și a Deciziei nr. 1247/2002/CE (JO L 295/39, 21.11.2018).

⁵ Pentru o prezentare detaliată a deciziilor luate de grup în 2022, a se vedea documentul intitulat „Sistemul de detectare timpurie și de excludere (EDES) – Grupul menționat la articolul 143 din Regulamentul financiar”, care însoțește prezentul raport.

⁶ A se vedea secțiunea 2.4.

2.2. Punerea în aplicare a planurilor naționale de redresare și reziliență

Mecanismul de redresare și reziliență (MRR) sprijină punerea în aplicare a reformelor și a investițiilor indicate în planurile naționale de redresare și reziliență. Regulamentul MRR prevede că statele membre trebuie să ia toate măsurile adecvate pentru a proteja interesele financiare ale Uniunii și pentru a se asigura că utilizarea fondurilor respectă normele aplicabile din dreptul Uniunii și din dreptul intern. Prin urmare, statele membre sunt obligate să instituie sisteme de control eficace și eficiente și să asigure conformitatea cu întreaga legislație națională și europeană relevantă, inclusiv cu normele privind achizițiile publice și ajutoarele de stat. Statele membre au responsabilitatea de a asigura faptului că aceste resurse sunt protejate împotriva fraudei, a corupției, a conflictelor de interese (definite ca „nereguli grave”) și a dublei finanțări⁷.

Comisia a evaluat aceste sisteme de control înainte de aprobarea planurilor și, ulterior, a efectuat audituri ale sistemelor⁸.

Strategia de audit a Comisiei prevede aceste audituri de sistem ale tuturor sistemelor de gestiune și control ale tuturor statelor membre. În 2022, Comisia a efectuat 16 audituri de sistem axate pe protecția intereselor financiare ale UE⁹.

Aceste audituri de sistem vizează cele 16 organisme de coordonare și 48 de organisme de punere în aplicare, cum ar fi ministerele și agențiile. Până la sfârșitul anului 2023, toate statele membre vor fi fost auditate cel puțin o dată. În primul trimestru al anului 2023 au avut loc cinci misiuni de audit. Organismele auditate au fost selectate pe baza unei evaluări a riscurilor.

Pe baza activității de audit actuale, Comisia a identificat variații în ceea ce privește modul în care diferitele organisme de punere în aplicare și de coordonare auditate implementează sistemele de control intern.

Auditurile MRR au identificat bune practici în rândul unor organisme de punere în aplicare, cum ar fi evaluarea riscurilor în ceea ce privește personalul sensibil, procedurile de detectare a posibilelor fraude și a actelor de corupție, în special utilizarea instrumentelor de extragere a datelor, procedurile de detectare a posibilelor conflicte de interese și procedurile de verificare a eventualei duble finanțări înainte de adoptarea deciziei de acordare a grantului.

Principalele probleme întâlnite se referă la nivelul insuficient de coordonare/supraveghere din partea organismelor de coordonare, la strategii antifraudă incomplete, la lipsa unor elemente din evaluările riscului de fraudă, la necesitatea de a îmbunătăți controalele *ex ante* menite să prevină conflictele de interese, la participarea scăzută la activitățile de formare menite să sensibilizeze publicul cu privire la fraudă, precum și la deficiențele în raportarea neregulilor către OLAF în vederea unei posibile investigații. Comisia emite recomandări, iar statele membre au convenit asupra unor termene de punere în aplicare pentru soluționarea acestor probleme.

2.3. Transpunerea Directivei PIF – situația actuală

La 5 iulie 2017, a fost adoptată Directiva (UE) 2017/1371 privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii prin mijloace de drept penal (Directiva

---

⁷ În 2021, Europol, OLAF, EPPO, Eurojust și 21 de state membre și-au unit forțele în cadrul operațiunii SENTINEL pentru a anticipa valul preconizat de fraudă care afectează fondurile de redresare. Pentru mai multe detalii, a se vedea [Raportul PIF din 2021, instantaneul 11, p. 28](#).

⁸ În ceea ce privește evaluarea planurilor, a se vedea [Raportul PIF din 2021, secțiunea 5.3](#).

⁹ Spania, Slovacia, Estonia, Danemarca, Grecia, Cehia, Italia, Lituania, Malta, Slovenia, Bulgaria, Cipru, Finlanda, Irlanda, Letonia și Polonia.

PIF)¹⁰. Termenul de transpunere a directivei a expirat la 6 iulie 2019. Comisia a luat măsuri pentru a aborda problemele de conformitate nerezolvate din anumite state membre¹¹.

Până la sfârșitul anului 2022¹², a fost lansată o procedură de constatare a neîndeplinirii obligațiilor pentru transpunerea incorectă a directivei împotriva a 18 state membre.

Alături de Cehia, a cărei procedură de constatare a neîndeplinirii obligațiilor a fost închisă în 2022, se preconizează că multe dintre aceste țări se vor conforma pe deplin Directivei PIF în lunile următoare.

2.4. Revizuirea planului de acțiune care însoțește strategia antifraudă a Comisiei

Actuala strategie antifraudă a Comisiei, adoptată în 2019, urmărește să îmbunătățească în continuare prevenirea, detectarea și sancționarea fraudei și oferă un cadru pentru eforturile în curs ale Comisiei de a reduce nivelul de fraudă împotriva bugetului UE. Aceasta este însoțită de un plan de acțiune cu 63 de acțiuni adresate Comisiei, dintre care 60 fuseseră finalizate până la sfârșitul anului 2022 (sau, atunci când au un caracter continuu, sunt în desfășurare). Pentru a asigura eforturi susținute de combatere a fraudei din partea Comisiei și pentru a aborda noile provocări, OLAF a început pregătirile pentru o revizuire a planului de acțiune în 2022.

2.5. Programul Uniunii de luptă antifraudă

Programul Uniunii de luptă antifraudă (UAFP), cu un buget de 181 de milioane EUR pentru perioada 2021-2027, oferă sprijin financiar pentru protejarea intereselor financiare ale UE de către statele membre, pentru organizarea asistenței administrative reciproce și a cooperării în domeniul vamal și în cel agricol (componenta AFIS) și pentru dezvoltarea și întreținerea Sistemului de gestionare a neregulilor (IMS) în vederea raportării neregulilor de către statele membre.

Prin Decizia de finanțare din 2022, s-au alocat 15,4 milioane EUR pentru componenta Hercule, 9 milioane EUR pentru componenta AFIS și aproximativ 1 milion EUR pentru componenta IMS. Fondurile disponibile au fost executate cu succes în 2022, utilizând diferitele instrumente de finanțare disponibile:

- au fost publicate și evaluate două cereri de propuneri, cu 38 de granturi acordate autorităților, universităților și institutelor de cercetare din statele membre;
- programul a finanțat, de asemenea, diverse activități în beneficiul autorităților statelor membre, cum ar fi formarea specializată în domeniul criminalisticii și a analiștilor și accesul la bazele de date comerciale;

---

¹⁰ Directiva (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2017 privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii prin mijloace de drept penal (JO L 198, 28.7.2017, p. 29).

¹¹ A se vedea [secțiunea 5.1 din Raportul PIF din 2021](#).

¹² Începând din 10 iunie 2023, Comisia a inițiat acțiuni în constatarea neîndeplinirii obligațiilor împotriva a 20 de state membre pentru transpunerea incorectă a directivei. Dintre aceste 20 de acțiuni, două au fost inițiate în 2023 (Bulgaria și Polonia), una a fost închisă (Cehia), iar într-un alt caz (Finlanda) Comisia a decis să trimită un aviz motivat. În cazul celorlalte 16 (Belgia, Cipru, Estonia, Grecia, Spania, Croația, Ungaria, Luxemburg, Letonia, Malta, Țările de Jos, Portugalia, România, Suedia, Slovenia și Slovacia), Comisia evaluează în prezent răspunsurile la scrisorile de punere în întârziere pe care le-a primit din partea statelor membre.

- Au fost încheiate acorduri administrative cu Centrul Comun de Cercetare, care oferă sprijin analitic specializat pentru cercetarea noilor metode de identificare a potențialelor fraude vamale și, după caz, dezvoltă instrumente informatice asociate pentru autoritățile statelor membre (de exemplu, instrumentul de monitorizare automată, analiza circulației containerelor și analizele tutunului).

2.6. Programele UE în domeniul vamal și în cel fiscal

2.6.1. Programul Fiscalis

Programul Fiscalis urmărește să sprijine autoritățile fiscale să îmbunătățească funcționarea pieței interne, să stimuleze competitivitatea, să combată fraudă fiscală, evaziunea fiscală și evitarea obligațiilor fiscale și să îmbunătățească colectarea creanțelor fiscale, contribuind astfel la protejarea intereselor financiare ale statelor membre și ale contribuabililor. Programul sprijină autoritățile relevante să pună în aplicare dreptul Uniunii în domeniul fiscal, asigurând schimbul de informații, sprijinind cooperarea administrativă și contribuind la reducerea sarcinii administrative a autorităților fiscale și la reducerea costurilor de conformare fiscală pentru contribuabili, atunci când este necesar.

În 2022, programul Fiscalis și-a continuat activitățile în domeniul fiscal, inclusiv în ceea ce privește tranziția digitală. De exemplu, programul a finanțat activități care sprijină schimbul automat de informații, permițând administrațiilor fiscale să își consolideze capacitatea de combatere a fraudei fiscale, a evaziunii fiscale și a planificării fiscale agresive.

2.6.2. Programul „Vamă”

Programul „Vamă” al Uniunii sprijină dezvoltarea și funcționarea sistemelor informatice centrale pentru vamă în Uniunea Europeană. Programul urmărește să protejeze interesele financiare și economice ale UE și ale statelor sale membre.

În 2022, programul „Vamă” și-a continuat activitățile în conformitate cu prioritățile de politică ale Uniunii, în special în ceea ce privește tranziția digitală și tranziția verde, și cu scopul de a sprijini buna funcționare a uniunii vamale. În special, în ceea ce privește sistemele informatice, în 2022 a început să funcționeze Sistemul de gestionare a riscurilor vamale 2 (CRMS), care a permis schimbul în timp real de informații legate de riscuri între administrațiile vamale ale statelor membre, a facilitat îmbunătățiri majore în ceea ce privește schimbul de informații privind riscurile și comunicarea între experții din statele membre care se ocupă de riscuri și de gestionarea riscurilor.

2.6.3. Instrumentul de sprijin financiar pentru echipamente de control vamal

Instrumentul de sprijin financiar pentru echipamente de control vamal (IECV) sprijină achiziționarea, întreținerea și modernizarea echipamentelor de control vamal pentru inspecții neintruzive, identificarea prezenței de obiecte ascunse asupra persoanelor, detectarea de radiații, identificarea nuclizilor, analiza eșantioanelor în laborator, prelevarea și analiza probelor la fața locului, alături de verificări efectuate cu ajutorul unor dispozitive portabile și alte tipuri de echipamente tehnologice inovatoare de detectare neintruzivă.

În 2022, acordurile de grant semnate în cadrul primului program de lucru multianual privind IECV au angajat o finanțare din partea UE în valoare de 273,5 milioane EUR pentru cofinanțarea achiziționării, întreținerii și modernizării echipamentelor de control vamal de ultimă generație la punctele de trecere a frontierei și în laboratoarele vamale din întreaga Uniune.

2.7. Rezoluția Parlamentului European referitoare la Raportul PIF din 2021

La 19 ianuarie 2023, Parlamentul European a adoptat rezoluția sa referitoare la protecția intereselor financiare ale Uniunii Europene pentru anul 2021¹³.

Rezoluția a salutat eforturile Comisiei în ceea ce privește protejarea intereselor financiare ale UE și a recomandat acțiuni suplimentare într-o varietate de domenii legate de combaterea fraudei. Rezoluția a remarcat că Parlamentul ar trebui să joace un rol semnificativ în guvernarea Mecanismului de redresare și reziliență și a solicitat o digitalizare sporită, interoperabilitatea sistemelor de date și armonizarea monitorizării și raportării în UE. Parlamentul a evidențiat amenințări majore la adresa bugetului UE, cum ar fi criminalitatea organizată transfrontalieră și corupția. De asemenea, Parlamentul a solicitat Comisiei să prezinte o propunere de înființare a unui organism interinstituțional de etică, de consolidare a mecanismelor sale de control intern și de introducere a unei „perioade de reflecție” pentru a combate fenomenul „ușilor turnante”. Parlamentul a subliniat rolul OLAF, EPPO, Eurojust și Europol în combaterea fraudei și a corupției și și-a reiterat apelul ca acestora să li se asigure resurse adecvate. Parlamentul a solicitat Comisiei să ia măsurile necesare pentru a asigura transpunerea efectivă a Directivei PIF, a Directivei (UE) 2018/843 („A cincea directivă privind combaterea spălării banilor”)¹⁴ și a Directivei (UE) 2019/1937 („Directiva privind avertizorii”)¹⁵. Parlamentul a subliniat că fondurile cheltuite în țări din afara UE ar trebui să fie mai bine controlate.

Instantaneul 1 – Răspunsul Comisiei la rezoluția PE

Comisia a luat deja măsuri în mai multe domenii vizate de rezoluție. Propunerea de reformare a Regulamentului financiar¹⁶ urmărește să consolideze protecția intereselor financiare ale UE, inclusiv prin digitalizarea luptei împotriva fraudei. Astfel cum a anunțat președinta von der Leyen¹⁷, Comisia a prezentat recent un pachet cuprinzător de măsuri anticorupție¹⁸ care vizează prevenirea corupției și construirea unei culturi a integrității, armonizarea definițiilor infracțiunilor, creșterea nivelului sancțiunilor penale și asigurarea unor anchete și urmăriri penale eficiente a cazurilor de corupție (inclusiv în ceea ce privește protecția intereselor financiare ale UE). Comisia a prezentat o propunere¹⁹ de acord comun privind înființarea unui organism de etică interinstituțional. EPPO a primit personal suplimentar pentru a face față creșterii volumului de muncă. În 2023, OLAF va efectua un exercițiu de determinare a situației serviciilor de coordonare antifraudă (AFCOS) pentru a evalua în ce măsură sunt necesare acțiuni suplimentare pentru consolidarea acestora și care sunt aceste acțiuni²⁰.

¹³ Fișa de procedură [2022/2152\(INI\)](#).

¹⁴ Directiva (UE) 2018/843 a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2018 de modificare a Directivei (UE) 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, precum și de modificare a Directivelor 2009/138/CE și 2013/36/UE (JO L 156, 19.6.2018, p. 43).

¹⁵ Directiva (UE) 2019/1937 a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2019 privind protecția persoanelor care raportează încălcări ale dreptului Uniunii (JO L 305, 26.11.2019, p. 17).

¹⁶ A se vedea secțiunea 2.1.

¹⁷ Discursul privind starea Uniunii din 14 septembrie 2022.

¹⁸ 3 mai 2023.

¹⁹ COM(2023)311 final din 8 iunie 2023.

²⁰ Mai multe informații sunt disponibile în răspunsul oficial al Comisiei către Parlamentul European.

2.8. Alte inițiative

2.8.1. Clauze antifraudă în acordurile internaționale

Dispozițiile antifraudă adecvate din acordurile internaționale pe care UE le încheie cu partenerii săi comerciali aduc o contribuție esențială la protejarea intereselor financiare ale UE. În 2022, Comisia a negociat dispoziții privind asistența administrativă reciprocă și măsuri eficiente de combatere a fraudei în cadrul a patru acorduri internaționale²¹.

2.8.2. Al doilea plan de acțiune pentru combaterea comerțului ilicit cu tutun

În 2022, Comisia și OLAF au finalizat punerea în aplicare a celor 49 de acțiuni incluse în cel de al doilea plan de acțiune pentru combaterea comerțului ilicit cu tutun pentru perioada 2018-2022.

2.8.3. Combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului

Frauda îndreptată împotriva bugetului UE poate fi, de asemenea, precursorul infracțiunii principale pentru alte infracțiuni. Astfel, chiar dacă nu are o legătură directă cu protejarea bugetului UE, cadrul juridic al UE privind combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului²² ar putea deveni relevant în acest context. Comisia continuă să consolideze punerea în aplicare a cadrului de politică privind combaterea spălării banilor și depune eforturi pentru a stabili o bună cooperare și schimburi de informații cu viitoarea autoritate de combatere a spălării banilor.

3. MĂSURI ADOPTATE DE STATELE MEMBRE PENTRU PROTEJAREA INTERESELOR FINANCIARE ALE UE

3.1. Strategiile naționale antifraudă

În urma încurajării susținute de către Comisie a statelor membre de a adopta strategii naționale antifraudă (SNAF), în 2022, doar trei state membre au indicat că nu au nicio strategie pentru protejarea intereselor financiare ale UE. Abordările adoptate de celelalte 24 de state membre au variat foarte mult²³.

---

²¹ Australia, Indonezia, India și Regatul Unit în ceea ce privește Gibraltarul.

²² https://finance.ec.europa.eu/financial-crime/eu-context-anti-money-laundering-and-counter-finance-terrorism_en. La momentul întocmirii prezentului raport, toate statele membre au raportat transpunerea deplină a celei de a cincea directive în domeniul combaterii spălării banilor (Directiva UE 2018/843) privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului.

²³ Informațiile au fost colectate prin intermediul unui chestionar specific. A se vedea documentul „Măsuri adoptate de statele membre pentru punerea în aplicare a articolului 325 din TFUE” care însoțește prezentul raport.

15 state membre au instituit o strategie națională antifraudă. Cinci state membre au raportat că se află în proces de elaborare a unei astfel de strategii sau sunt pe punctul de a o adopta, în timp ce alte patru state membre au indicat că dispun de o strategie alternativă²⁴.

Figura 1: Prezentare generală a tipului de strategie antifraudă urmărită de statele membre și a domeniilor vizate de acestea

Tip	Stat membru																										
	AT	BE	BG	CY	CZ	DE	DK	EE	ES	FI	FR	GR	HR	HU	IE	IT	LT	LU	LV	MT	NL	PL	PT	RO	SE	SI	SK
SAF națională																											
SAF regională																											
Sectorială națională																											
Sectorială regională																											
Anticorupție																											
Altele																											
Domeniu																											
Coeziune																											
Agricultură																											
Pescuit																											
Vămi																											
TVA																											
MRR																											
Altele																											

DA, SNAF	
DA, altă SAF	
NU, dar în curs de dezvoltare	
NU, nu este planificat	

	DA
	NU

Nouă din 15 strategii naționale antifraudă erau transversale, acoperind pe deplin interesele financiare ale UE. Celelalte strategii naționale adoptă abordări diferite, vizând sectoare specifice sau multiple, cum ar fi cheltuielile (gestiune partajată și MRR), domeniul vamal sau TVA.

Toate cele cinci state membre în care procesul de instituire a unei strategii naționale antifraudă era în desfășurare au indicat că strategiile lor vor fi transversale.

3.2. Măsuri antifraudă adoptate la nivel național

În 2022, statele membre au raportat 72 de măsuri menite să protejeze interesele financiare ale UE. Dintre cele 72 de măsuri adoptate, 52 erau măsuri „unice”, în timp ce 20 erau pachete cuprinzătoare²⁵.

Măsurile au fost în principal de natură sectorială, abordând în special cheltuielile în gestiune partajată (politica agricolă, politica în domeniul pescuitului și politica de coeziune) și MRR. Acestea au fost destinate în principal prevenirii și detectării fraudei și a altor nereguli care afectează interesele financiare ale UE. Printre temele recurente s-au numărat transpunerea Directivei (UE) 2019/1937 privind protecția persoanelor care

²⁴ Abordarea Germaniei, bazată pe strategii regionale și sectoriale, acoperă coeziunea, MRR și alte domenii. Cipru și Suedia au o strategie anticorupție care acoperă și interesele financiare ale UE, în timp ce Slovenia a elaborat o strategie specifică pentru MRR.

²⁵ Măsurile PIF adoptate de statele membre au fost raportate de acestea pe baza unui sondaj specific. Măsurile bazate pe un singur „act” sunt denumite „măsuri unice” pentru a le distinge de cele puse în aplicare pe baza unui pachet de diferite acte (juridice sau administrative) sau inițiative de politică. Pentru o prezentare generală completă și o descriere detaliată a măsurilor rezumate în prezenta secțiune, a se vedea documentul intitulat „Măsuri adoptate de statele membre pentru protejarea intereselor financiare ale UE în 2022”, care însoțește prezentul raport.

raportează încălcări ale dreptului Uniunii („Directiva privind avertizorii”), MRR și cooperarea cu EPPO.

Figura 2 – Sinteza măsurilor raportate de statele membre în 2022

Stat membru	Măsuri adoptate
Austria	A continuat să își actualizeze măsurile administrative antifraudă, axându-se pe prevenirea și detectarea fraudelor împotriva politicii europene de coeziune și a fondurilor agricole.
Belgia	A instituit trei măsuri antifraudă. În timp ce măsura legislativă sectorială s-a axat pe detectarea, investigarea și urmărirea penală a fraudelor, pachetul legislativ raportat acoperă mai multe sectoare, promovând prevenirea și detectarea fraudelor. Singura măsură fără caracter legislativ raportată de Belgia a fost o actualizare organizațională a gestionării fondurilor MRR în Valonia, consolidând investigarea și urmărirea penală a fraudelor îndreptate împotriva acestor fonduri.
Bulgaria	Acțiunea antifraudă a fost predominant legislativă, acoperind întregul ciclu antifraudă. Au fost adoptate două actualizări legislative, prima axată pe agricultură, pescuit, coeziune, FEAD și FAMI, iar a doua fiind transversală. Cea de a treia măsură legislativă a fost însoțită de modificări administrative menite să protejeze în mod cuprinzător fondurile MRR al UE.
Croația	Două măsuri transversale, una legislativă, care garantează confiscarea produselor provenite din săvârșirea de infracțiuni, iar cealaltă operațională, care consolidează cooperarea cu EPPO; precum și modificări operaționale aduse gestionării fondurilor de coeziune care utilizează Arachne. Împreună, acestea acoperă întregul ciclu antifraudă.
Cipru	O măsură legislativă care vizează o mai bună protecție a avertizorilor, prin transpunerea Directivei privind avertizorii în dreptul intern, stimulând astfel prevenirea, detectarea, investigarea și urmărirea penală a fraudelor. O a doua măsură legislativă s-a axat pe promovarea integrității și a transparenței în procesele decizionale publice, acoperind toate etapele ciclului antifraudă. Pachetul adoptat de Cipru vizează MRR și diferitele părți interesate, având ca scop prevenirea fraudelor.
Cehia	Trei măsuri operaționale sectoriale, care vizează toate etapele, cu excepția detectării fraudelor. Prima măsură a operaționalizat aplicarea sancțiunilor UE împotriva Federației Ruse, consolidând coordonarea, cooperarea și fluxurile de informații între autoritățile cehe. A doua măsură a interconectat registrul beneficiarilor reali cu sistemele de informații utilizate în gestionarea pescuitului și a fondurilor de coeziune, iar a treia măsură a completat toate documentele metodologice pentru Cadrul financiar multianual (CFM) 2021-2027.
Danemarca	Prima măsură a urmărit să prevină și să detecteze mai bine fraudă împotriva fondurilor politicii de coeziune, prin îmbunătățirea datelor utilizate de Autoritatea Daneză pentru Întreprinderi. A doua măsură a consolidat aceste obiective prin garantarea aplicării corecte a normelor privind remunerarea. Cea de a treia a încercat să sporească capacitatea agenției agricole naționale de combatere a fraudei și a evaziunii.
Estonia	Acțiunile antifraudă s-au axat pe prevenirea și detectarea fraudelor. În ceea ce privește veniturile, Estonia a creat un instrument informatic care compară prețurile declarate cu prețurile înregistrate în instrument. A doua măsură lega automat procedurile de achiziții publice de facturile plătite, sporind astfel controlul. În al treilea rând, Estonia și-a actualizat catalogul de activități de formare antifraudă.
Finlanda	Două măsuri, ambele vizând în principal consolidarea prevenirii fraudei, în mod

	transversal și în legătură cu fondurile MRR. Prima măsură a inclus orientări pentru combaterea corupției în administrația publică centrală, care administrează și supraveghează gestionarea fondurilor UE. A doua măsură a vizat sesiuni de formare privind prevenirea fraudei pentru MRR.
Franța	Trei măsuri care acoperă detectarea fraudelor. Prima măsură a aliniat legislația franceză la legislația UE privind avertizorii și protecția lor generală. A doua acțiune, de asemenea transversală, a vizat un acord de formare și cursuri speciale de formare cu EPPO. A treia măsură a vizat în mod special MRR și a instituit un grup operativ pentru monitorizarea și anticiparea riscurilor de fraudă.
Germania	Trei măsuri au avut, în principal, ca scop prevenirea fraudei împotriva fondurilor UE, inclusiv a fondurilor agricole, pentru pescuit și de coeziune, dar vizează, de asemenea, celelalte trei etape ale ciclului antifraudă. Acestea variază de la un nou document de strategie la o actualizare strategică și un instrument de autoevaluare actualizat.
Grecia	Trei măsuri legislative care vizează în mare parte primele etape ale ciclului antifraudă. Prima măsură a fost transversală, în timp ce celelalte două s-au axat pe MRR și pe fondurile agricole și fondurile pentru pescuit. Măsura transversală a transpus Directiva privind avertizorii în legislația elenă. A doua măsură a adăugat o unitate dedicată prevenirii, detectării, recuperării și sancționării fraudelor în cadrul Agenției elene de coordonare a MRR. A treia măsură a dat curs unei recomandări a UE, separând controalele administrative de controalele la fața locului în cadrul gestionării fondurilor agricole și a fondurilor pentru pescuit.
Ungaria	Trei măsuri, axate în principal pe prevenirea și detectarea fraudelor. Prima pune în aplicare notificarea Comisiei transmisă Ungariei în cadrul mecanismului de condiționalitate, care se referă la sistemul de achiziții publice al țării, prin intermediul unei noi legislații și al unei actualizări operaționale. Cea de a doua a consolidat cooperarea dintre Ungaria și OLAF în ceea ce privește investigațiile. Cea de a treia a vizat mai multe fonduri și a implicat noi etape legislative, organizaționale și operaționale, punând bazele a două organisme care vor controla fondurile UE.
Irlanda	Două măsuri organizatorice au încurajat o acțiune antifraudă aprofundată în toate etapele ciclului de gestionare a fondurilor agricole și a fondurilor pentru pescuit. Prima măsură a consolidat registrul fraudelor, în timp ce a doua a stabilit o soluție informatică pentru declarațiile privind conflictele de interese.
Italia	Trei măsuri s-au axat pe venituri, acoperind toate etapele ciclului antifraudă. Prima vizează reducerea evaziunii fiscale și a spălării banilor în legătură cu introducerea pe teritoriul UE a mărfurilor chinezești subdeclaratate. A doua se referă la un plan care vizează fraudă vamală și fraudă în materie de TVA. Cea de a treia a aliniat legislația italiană la legislația UE privind confiscarea activelor.
Letonia	Trei măsuri menite să îmbunătățească detectarea fraudei, în mod transversal și în legătură cu fraudă fiscală. Prima măsură se referă la un instrument informatic utilizat pentru a căuta semnale de alertă în controalele și verificările veniturilor și cheltuielilor. A doua măsură se referă la un curs de e-learning privind protecția intereselor financiare ale UE, disponibil la nivel național, iar cea de a treia a implicat formarea în materie de consolidare a capacităților personalului responsabil cu veniturile și cu controlul.
Lituania	Nu sunt disponibile date.
Luxemburg	Două măsuri acoperă toate etapele ciclului antifraudă. Prima a aliniat la standardele internaționale legislația luxemburgheză cu privire la asistența reciprocă și combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului, în timp ce a doua s-a referit la cadrul care stă la baza planului de redresare și reziliență al țării.

Malta	O măsură transversală care vizează prevenirea și detectarea fraudei: prima evaluare națională a riscurilor de fraudă și corupție din țară.
Țările de Jos	Prima măsură, transversală, garantează faptul că legislația viitoare va fi aplicabilă și verificabilă înainte ca aceasta să intre în vigoare. A doua acțiune a îmbunătățit raportarea Țărilor de Jos cu privire la resursele proprii tradiționale. A treia măsură a fost un cadru actualizat de evaluare a riscului de fraudă în ceea ce privește fondurile pentru pescuit.
Polonia	Trei măsuri s-au axat pe prevenirea și detectarea fraudei în ceea ce privește veniturile fiscale, fondurile de coeziune și fondurile agricole. Prima măsură creează un sistem național de facturare electronică. A doua măsură a instituit un instrument informatic utilizat pentru controlul proiectelor UE. A treia acțiune a stabilit practici pentru prevenirea conflictelor de interese în rândul personalului din cadrul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale.
Portugalia	Trei pachete operaționale antifraudă privind vama, impozitele, o varietate de fonduri și fondurile agricole și pentru pescuit. Primul pachet a actualizat planul strategic de combatere a fraudei fiscale și vamale. Al doilea pachet a actualizat SNAF, iar cel de al treilea a actualizat strategia pentru controalele <i>ex ante</i> ale calității în ceea ce privește fondurile agricole și fondurile pentru pescuit.
România	Trei măsuri legislative au vizat toate etapele ciclului antifraudă, dar în special prevenirea și detectarea fraudei, în mod transversal, în legătură cu MRR și în legătură cu diverse fonduri. Prima acțiune, transversală, se referea la transpunerea Directivei privind avertizorii în dreptul intern. Acțiunea MRR a reglementat cheltuirea fondurilor, la fel ca și cea de a treia măsură în legătură cu mai multe fonduri UE.
Slovacia	Trei măsuri care vizează toate etapele ciclului antifraudă. Prima măsură a modificat normele care reglementează repartizarea fondurilor pentru pescuit, a fondurilor de coeziune și a fondurilor pentru migrație și azil. A doua măsură a fost încheierea unui acord de cooperare care definește contribuția viitoare a autorităților relevante la un audit mai eficace al fondurilor, iar cea de a treia a actualizat repartizarea fondurilor MRR.
Slovenia	Prima măsură s-a axat pe fraudă fiscală și pe consolidarea vămilor, în special pe prevenirea și detectarea fraudei. A doua măsură a modificat procedurile de control și monitorizare în ceea ce privește fondurile pentru pescuit. A treia măsură a instituit un manual pentru punerea în aplicare a MRR din partea organismului său de coordonare.
Spania	Prima măsură creează noi norme privind informațiile financiare și alte informații legate de fraudă. A doua măsură a inclus un acord privind schimbul de informații între diferite autorități relevante. Cea de a treia măsură, specifică MRR, a stabilit norme pentru analiza sistematică a riscurilor de conflict de interese.
Suedia	Trei măsuri transversale au acoperit toate etapele ciclului antifraudă. Prima măsură este pregătitoare pentru aderarea Suediei la EPPO. Cea de a doua se referea la activitățile unui organism care este dedicat exclusiv protejării intereselor financiare ale UE. Cea de a treia viza reducerea abuzului de subvenții și a ratelor de evaziune și de fraudă în domeniul TVA.

3.3. Punerea în aplicare a recomandărilor Comisiei din 2021 adresate statelor membre

În raportul său PIF din 2021, Comisia a formulat patru recomandări adresate statelor membre, referitoare la: a) transpunerea corectă a Directivei PIF; b) participarea la EPPO; c) digitalizarea luptei împotriva fraudei; și d) consolidarea analizei riscului de fraudă²⁶.

Situația referitoare la Directiva PIF este descrisă în [secțiunea 2.3](#).

În legătură cu participarea la EPPO, Suedia a indicat că pregătirea legislativă suplimentară este în desfășurare în 2022, în vederea viitoarei aderări.

În ceea ce privește digitalizarea luptei împotriva fraudei, Arachne a fost de departe cel mai utilizat sistem informatic (de către 21 de state membre), în sprijinul fondurilor structurale și de investiții europene (fondurile ESI) și al MRR. Multe state membre și-au utilizat propriile instrumente informatice antifraudă, adesea în combinație cu instrumente ale UE, deși aceste instrumente au fost rareori interoperabile.

În conformitate cu recomandarea Comisiei, majoritatea statelor membre au integrat aceste instrumente informatice în lupta lor împotriva fraudei pentru a completa datele și a îmbunătăți semnalele de alertă, indicatorii de risc și punctajele.

Figura 3: Instrumente informatice utilizate de statele membre

Sistem informatic	Stat membru																										
	AT	BE	BG	CY	CZ	DE	DK	EE	ES	FI	FR	GR	HR	HU	IE	IT	LT	LU	LV	MT	NL	PL	PT	RO	SE	SI	SK
UE																											
SM																											
DA, la nivelul UE																											
DA, la nivelul SM																											
NU																											

În general, evaluarea statelor membre a fost că digitalizarea a stimulat prevenirea și detectarea fraudelor și a simplificat procedurile administrative. Țări precum Finlanda, care s-a bazat pe instrumente din afara UE, au raportat că eventuala sarcină de adaptare a legilor naționale privind protecția datelor pentru a permite utilizarea Arachne, de exemplu, le-a împiedicat să facă acest lucru.

În ceea ce privește consolidarea analizei riscurilor, 14 state membre au considerat că au pus în aplicare pe deplin această recomandare, și-au reiterat abordarea proactivă în ceea ce privește combaterea fraudei împotriva bugetului UE și au prezentat inițiative recente. În ceea ce privește veniturile, statele membre au evidențiat Decizia privind criteriile pentru riscurile financiare²⁷, sprijinind instrumentele informatice la nivel național și la nivelul UE, cum ar fi CRMS și AFIS, care au ajutat autoritățile fiscale și vamale să extragă și să completeze datele dintr-o varietate de surse și să facă schimb de date între statele membre și cu instituțiile UE. În ceea ce privește cheltuielile, statele membre au evidențiat anumite sisteme de gestionare a riscului de fraudă specifice contextului, dezvoltate de autoritățile de gestionare a fondurilor UE, precum și coordonarea la nivel înalt²⁸, utilizarea instrumentelor informatice precum Arachne și formarea specifică.

²⁶ Pentru o prezentare generală completă și o descriere detaliată a acțiunilor întreprinse, care sunt rezumate în prezenta secțiune, a se vedea documentul intitulat „Punerea în aplicare a recomandărilor din 2021 de către statele membre”, care însoțește prezentul raport.

²⁷ C(2018)3293 final.

²⁸ Bulgaria, Cipru, Malta și Slovacia.

Statele membre care au indicat o execuție parțială (12) au raportat măsuri similare, dar fie pentru venituri, fie pentru cheltuieli.

4. COMBATEREA NEREGULILOR, A FRAUDEI, A CORUPȚIEI ȘI A CONFLICTELOR DE INTERESE CARE AFECTEAZĂ BUGETUL UE

4.1. Prezentare generală

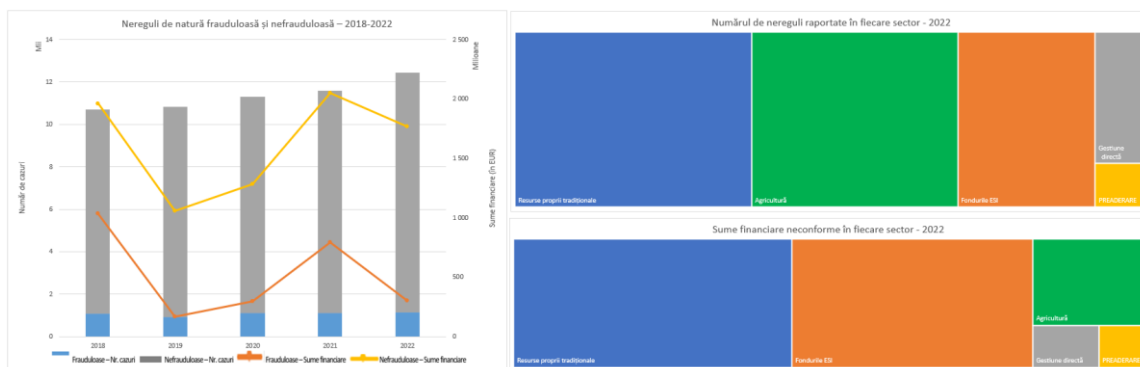
Din punct de vedere operațional, protecția intereselor financiare ale UE împotriva fraudei, a neregulilor și a altor activități ilegale este încredințată autorităților naționale, OLAF și EPPO.

Această secțiune conține date privind neregulile și fraudele detectate și raportate de statele membre, cu excepția celor legate de cheltuielile directe²⁹. De asemenea, în această secțiune se oferă informații cu privire la investigațiile OLAF și EPPO³⁰.

În 2022, au fost raportate în total 12 455 de nereguli, însumând aproximativ 1,77 miliarde EUR. S-a înregistrat o ușoară creștere a numărului de nereguli raportate în comparație cu 2021 (+7 %), în timp ce sumele aferente au scăzut (-13 %).

Numărul neregulilor de natură frauduloasă raportate a fost de 1 139 în 2022 (+2 % în comparație cu 2021), număr care a rămas relativ stabil în ultimii cinci ani. Sumele financiare legate de aceste cazuri au variat mai mult, din cauza unui număr limitat de cazuri individuale cu impact financiar ridicat, și au scăzut în 2022 la 300 de milioane EUR (-62 % în comparație cu 2021)³¹. Numărul și impactul financiar al neregulilor de natură nefrauduloasă au atins un nivel maxim în 2022, cu o tendință constantă de creștere pe parcursul celor cinci ani, ajungând la 11 316 nereguli (+8 % în comparație cu 2021) care au implicat 1,47 miliarde EUR (+17 %).

Figura 4: Neregulile raportate și sumele financiare aferente – 2018-2022; nereguli și sume financiare aferente pe domenii bugetare – 2022

²⁹ Aceste date sunt extrase din sistemul contabil ABAC al Comisiei.

³⁰ A se vedea secțiunile 4.1.1 și, respectiv, 4.1.2, ale căror informații sunt extrase din propriile rapoarte. Raportul OLAF pentru 2022 este disponibil [aici](#). Raportul anual al EPPO pentru 2022 este disponibil [aici](#).

³¹ Această sumă o corectează în mod semnificativ pe cea publicată în Raportul PIF din 2021 (în valoare de 1,83 miliarde EUR) în urma unor erori de raportare legate de utilizarea incorectă a monedelor naționale în loc de EUR.

4.1.1. Investigațiile efectuate de OLAF

În 2022, OLAF a finalizat investigațiile în 256 de cazuri, emițând 275 de recomandări, dintre care 153 financiare, prin care a recomandat recuperarea unei sume totale de 426,8 milioane EUR și a împiedicat realizarea în mod necuvenit a unor cheltuieli în valoare de 197,9 milioane EUR. În aceeași perioadă au fost deschise 192 de investigații noi, dintre care 30 (16 %) au fost legate de resursele proprii și comerțul ilicit, 73 (38 %) de gestiunea partajată, 16 (8 %) de gestiunea indirectă și 44 (23 %) de gestiunea directă. Au fost deschise 29 (15 %) de investigații în legătură cu aspecte interne.

OLAF a investigat acuzații și cazuri de coluziune, manipulare a procedurilor de achiziții publice, conflicte de interese, facturi exagerate, evaziune în ceea ce privește taxele vamale, contrabandă și contrafacere.

4.1.2. Investigațiile efectuate de EPPO

În 2022, EPPO a deschis 865 de investigații care corespund unor daune estimate la 9,9 miliarde EUR³². La sfârșitul anului 2022, EPPO avea 1 117 investigații în curs care implicau un prejudiciu estimat la 14,1 miliarde EUR, din care aproape jumătate (6,7 miliarde EUR) era legat de 185 de investigații în materie de TVA³³. 692 de investigații au vizat cazuri de fraudă în materie de cheltuieli.

Printre tipologiile identificate în aceste investigații active, 679 de infracțiuni se referă la fraude privind cheltuieli care nu sunt legate de achiziții publice, 224 la fraude privind cheltuieli legate de achiziții publice, 87 la corupție, 48 la deturnare de fonduri, 116 la spălarea banilor, 236 la fraude privind alte venituri decât TVA și 427 la fraude privind veniturile din TVA.

4.2. Venituri – Resurse proprii tradiționale³⁴

În 2022, numărul **neregulilor de natură frauduloasă și nefrauduloasă** (4 661) în legătură cu resursele proprii tradiționale (RPT) a fost cu 7,6 % mai mare decât numărul mediu de nereguli raportate în ultimii cinci ani. Numărul neregulilor de natură frauduloasă a scăzut cu 6,8 %, iar numărul neregulilor de natură nefrauduloasă a crescut cu 9,4 % față de media pe cinci ani pentru perioada 2018-2022. **Valoarea** totală a RPT estimată și stabilită de statele membre a crescut cu 47 %, ajungând la 783 de milioane EUR³⁵.

În timp ce **contrabanda** rămâne unul dintre principalele moduri de operare în cazurile de natură frauduloasă, majoritatea cazurilor raportate în 2022 se referă la **valoarea incorectă** și la **clasificarea/descrierea incorectă** a mărfurilor. **Produsele textile și articolele de încălțăminte** au fost cele mai afectate, nu numai în ceea ce privește numărul de cazuri, ci în special în ceea ce privește valoarea. **China** a rămas principala țară de origine a mărfurilor afectate de nereguli.

---

³² Prejudiciul total estimat se calculează pe baza valorilor luate în considerare în timp ce investigațiile sunt încă în desfășurare. Datele raportate în prezenta secțiune sunt incluse în raportul anual al EPPO pentru 2022.

³³ Frauda în domeniul TVA nu este luată în considerare în prezentul raport.

³⁴ Pentru o analiză detaliată a neregulilor raportate de statele membre în legătură cu resurse proprii tradiționale, a se vedea documentul intitulat „Evaluarea statistică a neregulilor raportate pentru resursele proprii, resursele naturale, politica de coeziune, asistența pentru preaderare și cheltuielile directe în 2022”, care însoțește prezentul raport, secțiunea 2.

³⁵ În 2022, valoarea totală a fost afectată în mod semnificativ de patru cazuri importante de nereguli de natură nefrauduloasă care au fost raportate în Belgia (305 milioane EUR).

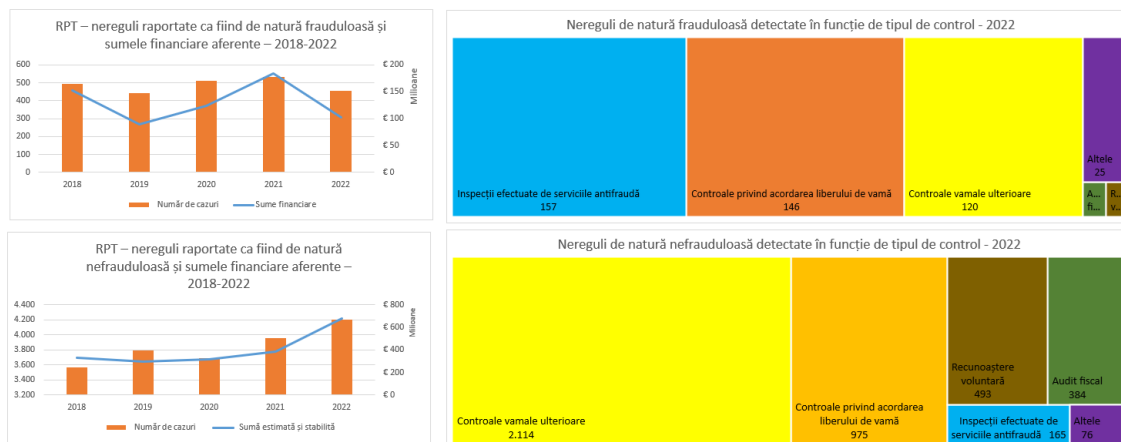
14 state membre au raportat 116 cazuri de **contrabandă cu țigări**, valoarea estimată a resurselor proprii tradiționale implicate ridicându-se la aproximativ 38 de milioane EUR. În comparație cu 2021, 10 state membre³⁶ au continuat să raporteze cazuri de contrabandă, în timp ce patru state membre au raportat astfel de cazuri pentru prima dată în 2022³⁷. Acest lucru ar putea indica o posibilă deplasare a fraudelor sau a rutelor de contrabandă cu țigări către alte state membre.

Punerea în liberă circulație rămâne regimul vamal cel mai afectat de nereguli de natură frauduloasă și nefrauduloasă (3 799 de cazuri cu o valoare totală de 688 de milioane EUR). În comparație cu 2021, Germania a raportat, în 2022, o creștere semnificativă a cazurilor de natură nefrauduloasă legate de „punerea în liberă circulație”, în timp ce unele dintre statele membre învecinate au raportat o creștere a „tranzitului” (de exemplu, Cehia și Țările de Jos), combinată cu o scădere a „punerii în liberă circulație” (Țările de Jos).

Inspecțiile efectuate de **serviciile naționale antifraudă**, împreună cu controalele privind acordarea liberului de vamă, au jucat un rol esențial în detectarea cazurilor de natură frauduloasă în 2022. Cazurile de natură nefrauduloasă au fost detectate în principal prin **controale vamale ulterioare**, deși gradul de utilizare a altor metode de detectare, cum ar fi controalele privind acordarea liberului de vamă și auditurile fiscale, a fost, de asemenea, în creștere.

În 2022, serviciile Comisiei și-au concentrat **inspecțiile la fața locului în statele membre** asupra strategiei de control pentru comerțul electronic și transporturile cu valoare scăzută și asupra strategiei de control pentru taxele antidumping și compensatorii. În plus, auditurile documentare efectuate de Comisie în 2022 au vizat trei teme diferite: mărfurile legate de COVID-19 care fac obiectul scutirii de taxe vamale, deciziile privind informațiile de origine obligatorii (IOO) și cazurile deschise privind contabilitatea separată.

Figura 5: Nereguli detectate și raportate în cazul RPT și detectarea în funcție de tipul de control

Instantaneul 2: Operațiuni vamale comune

Operațiunile vamale comune (OVC) sunt acțiuni specifice cu durată limitată întreprinse în vederea combaterii fraudei și a contrabandei cu bunuri sensibile în domenii de risc specifice și/sau pe rute comerciale identificate. În 2022, OLAF a coorganizat sau a sprijinit 10 OVC care

³⁶ Belgia, Bulgaria, Germania, Estonia, Grecia, Franța, Letonia, Lituania, Polonia și România.

³⁷ Spania, Croația, Austria și Portugalia.

au acoperit o gamă largă de obiective, inclusiv contrabanda cu tutun, bunurile subevaluate și numerarul care intră sau iese din UE³⁸.

4.3. Cheltuieli

4.3.1. Agricultură³⁹

În perioada 2018-2022, a crescut numărul neregulilor de natură frauduloasă raportate în IMS în domeniul **dezvoltării rurale**, în principal din cauza creșterii numărului de cazuri detectate în perioada de programare 2014-2020. Totuși, numărul acestor nereguli de natură frauduloasă a fost mai mic decât se preconizase. Acest lucru ar trebui monitorizat pentru a se asigura că se pune accentul pe detectarea fraudelor. Deși mai puțin perceptibile, neregulile de natură nefrauduloasă au arătat o tendință similară. În 2022, numărul neregulilor de natură frauduloasă din cadrul **sprijinului pentru agricultură** a crescut în comparație cu cel din 2021, în principal din cauza raportării plăților directe de către două state membre. Această creștere s-a datorat parțial raportării a numeroase mici nereguli interconectate. Sumele financiare neconforme implicate în neregulile de natură nefrauduloasă au fluctuat în mod considerabil, în principal din cauza raportării, în câțiva ani, a unor cazuri care implicau sume excepționale, în ceea ce privește **măsurile de piață**.

Ratele de detectare în domeniul dezvoltării rurale au fost considerabil mai mari decât cele înregistrate în domeniul sprijinului pentru agricultură. Totuși, pentru o parte a sprijinului pentru agricultură, și anume măsurile de piață, s-au înregistrat cele mai ridicate rate de detectare. Detectarea neregulilor, în special a celor de natură frauduloasă, s-a concentrat în câteva state membre.

În perioada 2018-2022, neregulile frauduloase se refereau adesea la **falsificarea cererii de ajutor** sau a **documentelor justificative**. În ceea ce privește măsurile de piață și dezvoltarea rurală, încălcările privind **punerea în aplicare a acțiunii** au fost, de asemenea, semnificative.

---

³⁸ A se vedea Raportul anual al OLAF pentru 2022, https://ec.europa.eu/olaf-report/2022/investigative-activities/protecting-eu-revenue/conducting-joint-customs-operations_en.html.

³⁹ Pentru o analiză detaliată a neregulilor raportate de statele membre în legătură cu agricultura, a se vedea documentul intitulat „Evaluarea statistică a neregulilor raportate pentru resursele proprii, resursele naturale, politica de coeziune, asistența pentru preaderare și cheltuielile directe în 2022”, care însoțește prezentul raport, secțiunea 3.

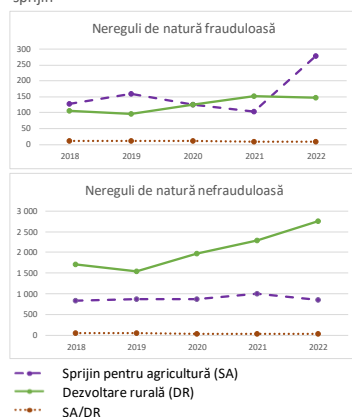
Figura 6: Plăți și nereguli raportate în cadrul PAC în funcție de tipul de cheltuieli⁴⁰

Plăți în funcție de tipul de cheltuieli – 2022

Tipuri de nereguli detectate în funcție de tipul de cheltuieli – 2018-2022

Nereguli raportate 2018-2022 în funcție de tipul de sprijin

Anul 2022		Mod de operare	Plăți directe către fermieri	Măsuri de piață	Dezvoltare rurală
Tipul de cheltuieli	Plăți EUR (milioane)				
Plăți directe	37.978				
Intervenție pe piețele agricole	2.881				
Dezvoltare rurală	14.928				
Total PAC	55.788				
RDF și RDN în funcție de tipul de cheltuieli – 2018-2022					
RDF	Tipul de cheltuieli	RDN	detectate în % din cazuri		
0,02%	Plăți directe	0,06%			
0,37%	Intervenție pe piețele agricole	2,22%			
0,12%	Dezvoltare rurală	0,84%			
0,06%	Total PAC	0,31%			
			Cerere/Beneficiar	22%	0%
			Documente justificative	21%	50%
			Cerere	20%	0%
			Produs, specie și/sau teren/Cerere/beneficiar	7%	0%
			Cerere/Produs, specie și/sau teren	12%	13%
			Beneficiar	4%	0%
			Altele	2%	13%
			Produs, specie și/sau teren	1%	13%
			Documente justificative/Acțiune (inexistentă)	0%	0%
			Acțiune (inexistentă)	0%	13%
			Acțiune (inexistentă)/Produs, specie și/sau teren	0%	0%
			Documente justificative/Cerere	0%	0%
			Produs, specie și/sau teren/Beneficiar	0%	0%
			Elică și integritate	0%	0%

Instantaneul 3 – Riscuri și încălcări în cadrul politicii agricole comune (PAC)

Riscurile și încălcările depind de tipul măsurii. De exemplu, solicitanții de plăți directe pot cere ajutor pentru parcele de teren pe care nu au dreptul să le utilizeze, pe baza unor contracte de arendare false, sau pot crea în mod artificial condițiile pentru a primi sprijin financiar. Practicile agricole, inclusiv cele benefice pentru climă și mediu, pot necesita mai multă atenție în vederea identificării încălcărilor intenționate. Același lucru se poate aplica și schemelor de plată bazate pe numărul și tipul de animale. Încălcările legate de măsurile de piață se pot referi, de exemplu, la retragerea de pe piață a produselor agricole sau la costurile, punerea în aplicare sau utilizarea efectivă a investițiilor de către organizațiile de producători, cum ar fi lucrările pentru situri de depozitare sau achiziționarea de mașini sau echipamente. Oficiul European de Luptă Antifraudă a investigat mai multe cazuri complexe legate de promovarea produselor agricole.

În domeniul dezvoltării rurale, beneficiarii pot, de exemplu, să utilizeze facturi false, declarații conform cărora echipamentele sunt noi când acestea sunt de fapt de ocazie, oferte manipulate în contextul achizițiilor publice și informații false cu privire la respectarea condițiilor pentru primirea ajutorului. Încălcările se pot referi la informațiile pe care solicitantul le furnizează pentru a obține selecția proiectului, pentru a primi o plată în avans sau pentru a îndeplini criteriile de acces la o schemă de sprijin. Beneficiarul poate încălca normele privind achizițiile publice, poate pretinde rambursarea unor costuri exagerate sau chiar a unor tranzacții inexistente sau poate solicita rambursarea costurilor deja finanțate într-un alt context. Este posibil ca beneficiarul să nu respecte planul de afaceri, să nu utilizeze investiția în scopul preconizat sau să nu o utilizeze deloc. Cheltuielile privind suprafața și animalele pot necesita mai multă atenție în vederea identificării încălcărilor intenționate.

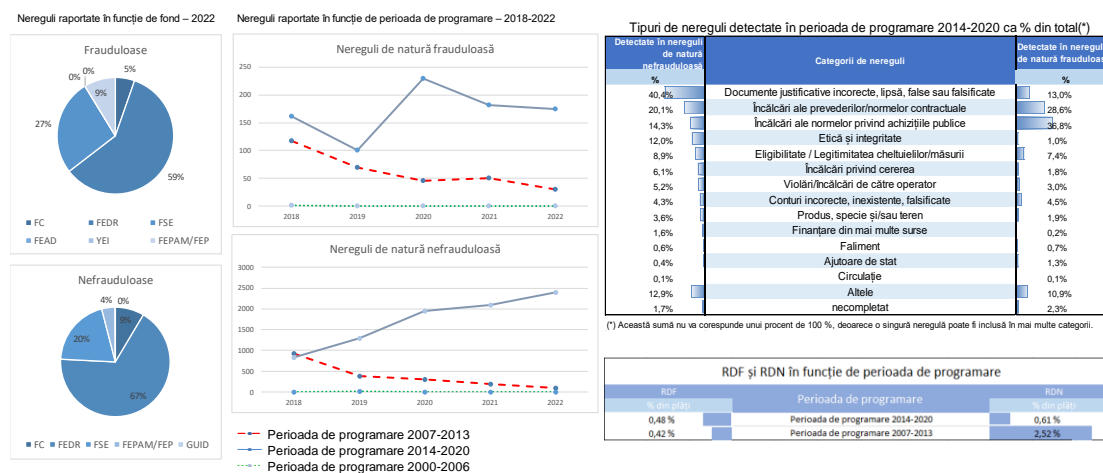
⁴⁰ Rata de detectare a fraudelor (RDF) se calculează ca procent al sumelor financiare neconforme aferente neregulilor de natură frauduloasă din totalul plăților. Rata de detectare a neregulilor (RDN) se calculează ca procent al sumelor financiare neconforme aferente neregulilor de natură nefrauduloasă din totalul plăților.

4.3.2. Politica de coeziune⁴¹

Numărul neregulilor de natură frauduloasă aferent perioadei de programare 2007-2013, astfel cum a fost raportat în IMS, a atins un nivel maxim în 2015, a scăzut treptat în anii următori, iar în 2018 a fost depășit de cel aferent perioadei de programare 2014-2020. Această dinamică este în concordanță cu tendințele și modelele cunoscute legate de ciclurile multianuale de punere în aplicare. Începând din 2017, gradul de raportare a neregulilor de natură nefrauduloasă aferente perioadei de programare 2014-2020 a crescut, dar mai puțin decât se preconizase. Numărul și sumele financiare aferente neregulilor de natură nefrauduloasă raportate în primii nouă ani ai perioadei de programare 2007-2013 au fost mult mai mari decât cele raportate în perioada de programare 2014-2020. Acest lucru se referă la toate fondurile și la majoritatea statelor membre⁴².

În ceea ce privește fraudă, cel mai frecvent tip de încălcare se referea la documentele justificative. Neregulile de natură frauduloasă au implicat sume financiare ridicate atunci când au existat încălcări ale dispozițiilor/normelor contractuale, care au constat adesea în punerea în aplicare incompletă sau nepunerea în aplicare a acțiunii finanțate. Încălcările normelor privind achizițiile publice au fost cele mai raportate nereguli de natură nefrauduloasă. Acestea au condus rareori la o suspiciune de fraudă. Acest lucru sugerează că ar trebui îmbunătățite fie detectarea, investigarea și urmărirea penală a fraudelor, fie capacitățile administrative ale autorităților contractante. Majoritatea încălcărilor de natură frauduloasă privind etica și integritatea au fost în legătură cu conflictele de interese. Etica și integritatea reprezintă categoria de încălcare în care fraudă este cel mai des întâlnită. Corupția a fost rareori raportată.

Figura 7: nereguli raportate în funcție de perioada de programare, fond și tipologie. RDN și RDF în funcție de perioada de programare⁴³

Instantaneul 4 – Domenii expuse riscurilor în cadrul politicii de coeziune

În legătură cu fraudă, riscurile par să fie mai mari în ceea ce privește: (i) transportul și protecția mediului, din cauza sumelor financiare ridicate implicate în nereguli; (ii) cercetarea, dezvoltarea

⁴¹ Pentru o analiză detaliată a neregulilor raportate de statele membre în legătură cu politica de coeziune, a se vedea documentul intitulat „Evaluarea statistică a neregulilor raportate pentru resursele proprii, resursele naturale, politica de coeziune, asistența pentru preaderare și cheltuielile directe în 2022”, care însoțește prezentul raport, secțiunea 4.

⁴² O analiză aprofundată a acestei tendințe a fost publicată în [Raportul PIF din 2021](#), instantaneul 17, pagina 38.

⁴³ Pentru definițiile RDN și RDF, a se vedea nota de subsol 40.

tehnologică și inovarea (CDTI) și ocuparea forței de muncă, din cauza frecvenței neregulilor de natură frauduloasă. În ceea ce privește fraudă legată de tranziția verde, analiza sugerează că există riscuri mai mari pentru investițiile în: (i) eficiența energetică; (ii) furnizarea de apă potabilă; (iii) gestionarea deșeurilor. În ceea ce privește fraudele legate de transport și rețele, analiza sugerează că există riscuri mai mari pentru investițiile în: (i) drumuri care nu fac parte din rețeaua transeuropeană (TEN), din cauza numărului de nereguli, probabil legat de numărul mai mare de proiecte care ajung la nivel regional sau local; (ii) căi ferate și drumurile din TEN, din cauza sumelor financiare ridicate implicate. În ceea ce privește fraudă legată de incluziunea socială, analiza sugerează că există riscuri mai mari pentru investițiile în incluziunea activă și în infrastructura de asistență medicală.

4.3.3. Alte domenii bugetare⁴⁴

Instrumentul de asistență pentru preaderare (IPA) este mijlocul prin care UE, începând din 2007, sprijină reformele din regiunea vizată de procesul de extindere prin acordarea de asistență financiară și tehnică. Neregulile raportate în perioada 2018-2022 în legătură cu preaderarea s-au referit în principal la fondurile distribuite în cadrul Instrumentului de asistență pentru preaderare I (IPA I) pentru perioada 2007-2013 și IPA II pentru perioada 2014-2020. În 2022, numărul neregulilor raportate și sumele aferente au atins un nivel maxim. Totuși, neregulile de natură frauduloasă raportate s-au situat la cel mai scăzut nivel din ultimii cinci ani. Neregulile raportate, atât de natură frauduloasă, cât și de natură nefrauduloasă, se referă în principal la componenta „dezvoltare rurală” și la cooperarea transfrontalieră.

Neregulile, atât de natură frauduloasă, cât și de natură nefrauduloasă, cu privire la cheltuielile efectuate în cadrul **gestiunii directe** au rămas relativ stabile în perioada 2018-2022. Peste 80 % din neregulile identificate ca fiind potențial frauduloase au fost detectate în urma investigațiilor OLAF.

4.4. Criminalitate organizată, corupție și conflicte de interese

Informațiile privind activitatea de **criminalitate organizată** împotriva intereselor financiare ale UE sunt disponibile în raportul anual al EPPO, care indică 122 de infracțiuni investigate în ceea ce privește organizațiile criminale axate pe PIF, în cadrul investigațiilor sale active, până la sfârșitul anului 2022.

În ceea ce privește cazurile de **corupție**, EPPO a raportat 87 de infracțiuni investigate la sfârșitul anului 2022. În perioada 2018-2022, 10 țări au raportat 30 de cazuri prin intermediul IMS, cinci cazuri legate de agricultură, 22 de cazuri legate de coeziune și trei cazuri legate de preaderare. Prejudiciul în aceste cazuri este estimat la aproximativ 50 de milioane EUR.

În aceeași perioadă, 375 de cazuri legate de **conflicte de interese** au fost raportate prin intermediul IMS (86 % s-au referit la coeziune, 9 % la agricultură și 5 % la preaderare), implicând aproape 117 milioane EUR. Analiza acestor nereguli arată că conflictele de interese raportate se referă în principal la relațiile dintre destinatarii fondurilor și contractanții și subcontractanții acestora, pe baza unor încălcări specifice ale normelor naționale. Doar 7 % dintre cazuri se referă la un conflict de interese în etapa de atribuire/evaluare a proiectelor, implicând astfel membri ai comitetelor de evaluare. Cu toate că aproximativ două treimi din

---

⁴⁴ Pentru o analiză detaliată a neregulilor raportate de statele membre în legătură cu preaderarea și gestiunea directă, a se vedea documentul intitulat „Evaluarea statistică a neregulilor raportate pentru resursele proprii, resursele naturale, politica de coeziune, asistența pentru preaderare și cheltuielile directe în 2022”, care însoțește prezentul raport, secțiunile 5 și 6.

aceste cazuri au fost detectate prin controale și verificări standard, cealaltă treime a fost detectată prin surse externe sistemelor de gestiune și control, cum ar fi „sesizări din partea informatorilor”, „investigații OLAF sau informații din partea OLAF”, „investigații efectuate de poliția națională” și „articole din presă”.

5. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Strategia antifraudă a Comisiei pune accentul pe colectarea și analiza datelor și pe dezvoltarea cunoștințelor pentru o mai bună direcționare a eforturilor antifraudă. Continuarea procesului de digitalizare este esențială pentru a spori accesibilitatea și utilizarea datelor și, astfel, pentru a asigura o prevenire și o detectare mai eficace și mai eficientă a fraudelor. Strategia subliniază, de asemenea, importanța guvernantei antifraudă și a instituirii unor procese și structuri corecte pentru a asigura cooperarea și coordonarea între toți actorii relevanți. Experiența dobândită de Comisie și de statele membre în ultimii ani confirmă necesitatea de a continua în această direcție și de a combate fraudă într-o manieră holistică și coordonată.

5.1. Înțelegerea fraudei pentru o combatere mai eficientă a acesteia

O analiză aprofundată și atentă a datelor poate consolida toate etapele ciclului antifraudă. În special, aceasta poate stimula prevenirea și detectarea prin recomandări strategice și operaționale care să ajute actorii antifraudă să vizeze mai eficient autorii fraudelor. Soliditatea acestei analize depinde de disponibilitatea și de calitatea datelor relevante.

Cadrul juridic al UE oferă un cadru adecvat pentru schimbul de informații relevante atât în ceea ce privește veniturile, cât și cheltuielile.

În ceea ce privește cheltuielile, raportarea fraudelor și a neregulilor prin intermediul IMS reprezintă mijlocul prin care sunt colectate aceste date, iar Comisia se angajează să îmbunătățească în continuare sistemul și să sprijine statele membre în revizuirea și actualizarea orientărilor privind raportarea neregulilor.

În ceea ce privește veniturile, riscurile aferente anumitor tipuri de mărfuri rămân ridicate. Statele membre raportează fraude și nereguli care implică resurse proprii tradiționale prin intermediul aplicației OWNRES. O abordare promptă și proactivă în ceea ce privește identificarea și abordarea riscurilor existente, precum și a noilor tendințe de fraudă se dovedește a fi indispensabilă pentru protejarea eficace a intereselor financiare ale UE.

În multe state membre, procentul neregulilor care sunt încă clasificate drept suspiciuni de fraudă după mulți ani de la raportarea inițială este extrem de ridicat, chiar și în ceea ce privește cazurile care au fost indicate ca fiind închise. Acest lucru poate sugera fie că autoritățile judiciare nu urmăresc în mod corespunzător suspiciunile respective, de exemplu din cauza resurselor insuficiente, fie că nu există canale de comunicare adecvate de la autoritățile judiciare la autoritățile raportoare. Acest lucru se poate datora suspiciunilor persistente ale agențiilor de plăți și ale autorităților de management, deși procedurile penale nu au fost inițiate, au fost împiedicate de depășirea termenului de prescripție sau nu au condus la suficiente dovezi de fraudă.

Recomandarea 1: Îmbunătățirea detectării, raportării și urmăririi suspiciunilor de fraudă

Detectarea și raportarea suspiciunilor de fraudă pot fi îmbunătățite în continuare în mod semnificativ, la fel ca și urmărirea acestora. Se pot observa în continuare diferențe semnificative între statele membre. În statele membre cu o incidență scăzută a fraudelor, autoritățile competente ar trebui să investească în analiza riscului de fraudă pentru a evalua în ce măsură nivelul scăzut de detectare este rezultatul unui nivel scăzut al fraudelor reale care le afectează operațiunile sau este rezultatul deficiențelor sistemice din sistemele de detectare sau de raportare.

În cazul în care se identifică deficiențe în ceea ce privește detectarea, statele membre ar trebui să se concentreze pe detectarea semnalelor de fraudă și, în cazul în care se constată nereguli, pe abordarea cu atenție a chestiunii intenționalității.

În cazul în care problemele identificate conduc la practicile de raportare (de exemplu, amânarea clasificării drept suspiciune de fraudă), statele membre ar trebui să le revizuiască ținând seama, de asemenea, de necesitatea unui flux de informații mai bun către și dinspre autoritățile judiciare.

5.2. Inovarea în lupta împotriva fraudei: argumente în favoarea digitalizării

Deși a făcut obiectul mai multor recomandări în trecut, accentul pus pe digitalizarea luptei împotriva fraudei este mai relevant ca niciodată. Oportunitățile oferite de noile tehnologii ar trebui exploatate la maximum, pentru a combate autorii fraudelor care par a fi mai bine organizați și mai pricepuți în ceea ce privește utilizarea tehnologiilor ca niciodată.

Recomandarea 2: digitalizarea luptei împotriva fraudei reprezintă o prioritate pe agenda statelor membre

Digitalizarea luptei împotriva fraudei trebuie să se afle în centrul strategiilor antifraudă. Aceasta reprezintă atât o resursă, cât și o amenințare, întrucât autorii fraudelor utilizează și exploatează din ce în ce mai mult noile tehnologii pentru a comite infracțiuni. Statele membre ar trebui să se asigure că digitalizarea luptei împotriva fraudei face parte din strategia lor națională antifraudă. Această abordare ar trebui să definească strategii pentru: (i) identificarea amenințărilor existente și viitoare generate de noile tehnologii; (ii) dezvoltarea arhitecturii informatice necesare (inventarierea instrumentelor existente, dezvoltarea unora noi, asigurarea interoperabilității adecvate între acestea); și (iii) identificarea și abordarea lacunelor existente, inclusiv în ceea ce privește competențele necesare.

5.3. Consolidarea guvernancei antifraudă

Comisia a insistat în mod constant asupra necesității adoptării pe scară largă a unor strategii naționale antifraudă pentru a proteja interesele financiare ale UE. Aceste strategii pot garanta că diferiții actori naționali implicați adoptă o abordare comună și pot facilita cooperarea cu nivelul UE. Cooperarea și coordonarea dincolo de granițele organizaționale sunt mai importante ca niciodată, având în vedere rolul important jucat de OLAF și de EPPO în special în combaterea fraudei transfrontaliere, peisajul antifraudă din ce în ce mai complex și gradul de sofisticare al autorilor fraudelor.

Recomandarea 3: consolidarea guvernancei antifraudă în statele membre

În mai multe state membre s-au dezvoltat rețele naționale antifraudă, AFCOS naționale jucând un rol esențial în cadrul acestora. Comisia sprijină și încurajează acest proces, care ar trebui extins la toți actorii vizați, implicând autoritățile de aplicare a legii și autoritățile judiciare relevante la nivel național și european. Statele membre ar trebui, de asemenea, să se asigure că structurile naționale care coordonează acest proces dispun de personal adecvat.

Rețelele antifraudă oferă structura ideală pentru dezvoltarea și actualizarea SNAF.

Comisia își reiterează recomandarea adresată statelor membre de a adopta o strategie națională antifraudă, în cazul în care nu au făcut încă acest lucru.